

**УГОДА
МІЖ КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ТА УРЯДОМ ЧОРНОГОРІЇ
ПРО
СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ ОСВІТИ І НАУКИ**

Кабінет Міністрів України та Уряд Чорногорії, надалі «Сторони»,

- усвідомлюючи взаємну зацікавленість у рівноправному співробітництві,
- зважаючи на важливість і потреби подальшого поглиблення співпраці в галузі освіти;
- бажаючи розвивати взаємовигідне співробітництво на основі існуючих політичних, урядових та соціальних відносин у Європі

домовились про таке:

Стаття 1

Сторони, відповідно до норм міжнародного права та чинного законодавства своїх держав підтримуватимуть і розвиватимуть співробітництво в галузі освіти на основі принципів рівноправності та взаємної поваги.

Стаття 2

Сторони інформуватимуть одна одну щодо законодавства у сфері дошкільної, початкової, загальної середньої, вищої та освіти для дорослих.

Стаття 3

Сторони, відповідно до чинного законодавства своїх держав, заохочуватимуть співробітництво в галузі освіти і науки в рамках роботи міжнародних організацій, таких як ЮНЕСКО, Рада Європи та ін.

Стаття 4

Сторони сприятимуть налагодженню та розвитку партнерського співробітництва вищих навчальних закладів обох країн, які, виходячи із взаємних інтересів, можуть укладати окремі угоди про співробітництво, відповідно до положень цієї Угоди.

Стаття 5

Сторони зосередять свої зусилля на таких напрямках співробітництва:

- обмін досвідом з найважливіших напрямків розвитку, управління і планування в галузі освіти, в тому числі, в галузі вищої освіти;
- підготовка спеціалістів на основі еквівалентного обміну студентами та стажистами за фахами, що є пріоритетними для кожної із Сторін;

- проведення спільних наукових досліджень у сфері гуманітарних, природничих, технічних і педагогічних наук, що становлять взаємний інтерес;

- розширення участі науковців України та Чорногорії у наукових семінарах, конференціях, симпозіумах, тощо;

- сприяння обміну викладачами на підставі партнерських угод між навчальними закладами;

- сприяння обміну інформацією з усіх аспектів освітньої діяльності та відповідними публікаціями, які мають відношення до освіти.

Стаття 6

Беручи до уваги розвиток сучасної демократичної та сталої системи освіти, та підтримку економічного розвитку та інтеграції Європи та світу,

Сторони обмінюватимуться інформацією з питань дошкільної, початкової, загальної середньої освіти за такими напрямками:

- реформа освіти;
- реформа навчальних планів;
- випуск підручників і навчально-методичної літератури;
- оцінка освітніх процесів, результатів навчання, а також подальше освітнє та професійне удосконалення вчителів;
- розвиток інформаційної системи в галузі освіти.

Стаття 7

Сторони сприятимуть встановленню прямих зв'язків між загальноосвітніми навчальними закладами України і Чорногорії.

Стаття 8

Сторони здійснюватимуть співробітництво в галузі інклюзивної освіти для дітей із спеціальними освітніми потребами шляхом обміну інформацією та досвідом та, у разі необхідності, обмінюватимуться експертами з метою вдосконалення національних навчальних планів і реалізації спільних проектів та спеціальних курсів для викладацького складу.

Стаття 9

З метою вдосконалення професійно-технічної освіти дорослих та заохочення до співпраці в цій галузі, Сторони підтримуватимуть обмін інформацією та експертами.

Стаття 10

Сторони сприятимуть підвищенню кваліфікації молодих науковців терміном 1-2 місяці у вищих навчальних закладах держави іншої Сторони за умов еквівалентного обміну.

Стаття 11

Сторони щорічно надаватимуть одна одній місця для здобуття освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» і/або «магістр», для громадян України і Чорногорії. Пропозиції щодо необхідної кількості стипендій для навчання із зазначенням спеціальностей Сторони щорічно надаватимуть одна одній дипломатичними каналами.

Стаття 12

Сторона, що направляє, до 1 квітня надсилає Стороні, що приймає:

а) пропозиції щодо необхідної кількості стипендій для навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» і/або «магістр» із зазначенням спеціальностей;

б) пропозиції щодо необхідної кількості стипендій для підвищення кваліфікації;

Сторона, що приймає, повідомить Стороні, що направляє, про можливість задоволення її пропозицій у терміни:

а) до 1 травня, що стосується стипендій для навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» і/або «магістр»;

б) до 1 серпня, що стосується підвищення кваліфікації.

Сторона, що приймає, забезпечує стипендіатам: безкоштовне навчання, щомісячну стипендію та проживання у студентському гуртожитку згідно з чинним законодавством держав-Сторін.

У разі потреби, кандидати можуть бути зараховані на мовні підготовчі відділення.

Стаття 13

Сторони сприятимуть вивченню в Україні чорногорської мови та літератури і в Чорногорії української мови та літератури. З цією метою Сторони обмінюватимуться викладачами, вчителями і фахівцями з мови і літератури, а також матеріалами та інформацією та, у разі необхідності, організовуватимуть курси та семінари.

Стаття 14

1. Відповідно до положень Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні, Лісабон, 11.04.1997 р. Сторони домовилися щодо взаємного визнання дипломів, наукових ступенів і вчених звань.

2. Сторони домовились провести необхідну роботу з метою підготовки до підписання Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чорногорії про взаємне визнання дипломів, наукових ступенів і вчених звань.

Стаття 15

Спірні питання щодо тлумачення або застосування положень цієї Угоди вирішуються дипломатичними каналами шляхом переговорів і консультацій між Сторонами.

Стаття 16

Ця Угода набирає чинності з дати взаємного повідомлення дипломатичними каналами про завершення процедур, які визначені чинним законодавством держав Сторін необхідними для набрання нею чинності. Ця Угода діятиме протягом 5 років.

Дія Угоди автоматично продовжується на наступний п'ятирічний період, якщо жодна із Сторін не пізніше ніж за шість місяців до закінчення терміну дії Угоди письмово не повідомить іншу Сторону про своє бажання припинити її дію.

Підписано в м. Подгориця 9 грудня 2011 року в двох примірниках, кожний українською, чорногорською та англійською мовами, при цьому всі тексти є автентичними. У разі виникнення розбіжностей у тлумаченні положень цієї Угоди перевага надається тексту англійською мовою

За Кабінет Міністрів України

За Уряд Чорногорії

**SPORAZUM IZMEĐU
KABINETA MINISTARA UKRAJINE I VLADE CRNE GORE
U OBLASTI PROSVJETE I VISOKOG OBRAZOVANJA**

Kabinet Ministara Ukrajine i Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: »Strane«),

- svjesni zajedničkog interesa za ravnopravnu saradnju;
- s obzirom na značaj i neophodnost daljeg jačanja saradnje u oblasti obrazovanja;
- spremni da razvijaju obostrano korisnu saradnju u skladu sa postojećim političkim, vladinim i društvenim odnosima u Evropi.

Saglasile su se o sljedećem:

Član 1

Strane u skladu sa propisima međunarodnog prava i važećeg zakonodavstva država treba da podstiču i razvijaju saradnju u oblasti obrazovanja na osnovu ravnopravnosti i uzajamnog poštovanja.

Član 2

Strane će obavijestiti jedna drugu o zakonima iz oblasti predškolskog, osnovnog, srednjeg obrazovanja, obrazovanja odraslih i visokog obrazovanja, kao i u naučnoj sferi.

Član 3

Strane će u skladu sa važećim zakonodavstvom država podsticati saradnju u oblasti obrazovanja u okviru djelatnosti međunarodnih organizacija kao što su UNESCO, Savjet Evrope i druge.

Član 4

Strane će ohrabriti uspostavljanje i razvijanje neposredne saradnje između institucija visokog obrazovanja iz obje zemlje koje, polazeći od zajedničkog interesa i mogu zaključiti odvojene sporazume o saradnji u skladu sa odredbama Sporazuma.

Član 5

Strane će se fokusirati na sljedeće pravce saradnje:

- razmjenu iskustava o najvažnijim pravcima razvoja, upravljanja i planiranja u oblasti obrazovanja uključujući i visoko obrazovanje;
- obuku stručnjaka na osnovu ravnopravne razmjene studenata i pripravnika u primarnim oblastima svake od Strana;
- realizaciju zajedničkih naučnih istraživanja u oblasti humanističkih, društvenih, tehničkih i pedagoških studija od zajedničkog interesa;
- proširenje aktivnosti učešća akademskog osoblja Ukrajine i Crne Gore na naučnim seminarima, konferencijama, simpozijumima;
- promovisanje razmjenu nastavnika na osnovu neposrednog sporazuma između obrazovnih institucija;

- promovisanje razmjene informacija u svim aspektima obrazovnih aktivnosti i odgovarajućih publikacija koje se odnose na obrazovanje.

Član 6

U pogledu razvoja modernog, demokratskog i održivog sistema obrazovanja, kao i podrške ekonomskog rasta i integracija u evropske i svetske oblasti, Strane će razmenjivati informacije o predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju u sljedećim pitanjima:

- reforma obrazovanja;
- reforma kurikuluma;
- izrada udžbenika i nastavnih vodiča;
- vrednovanje obrazovnog procesa, ishoda učenja kao i daljeg obrazovanja i stručnog usavršavanja nastavnog osoblja i
- razvoj informacionog sistema u oblasti obrazovanja.

Član 7

Strane će ohrabrivati uspostavljanje neposrednih veza između srednjih škola u Ukrajini i Crnoj Gori.

Član 8

Strane će uspostaviti saradnju u oblasti inkluzije djece sa posebnim obrazovnim potrebama u smislu razmjene informacija i iskustava i, ako je potrebno, razmjene stručnjaka kako bi se poboljšao nacionalni program i realizovali zajednički projekti i posebna obuka za nastavno osoblje.

Član 9

U cilju unapređenja stručnog osposobljavanja odraslih i podsticanja saradnje u ovoj oblasti, strane će podržavati razmjenu informacija i stručnjaka.

Član 10

Strane će podsticati stručno usavršavanje mladih naučnika u trajanju 1-2 mjeseca na institucijama visokog obrazovanja druge strane na principu ekvivalentne razmjene.

Član 11

Strane će na godišnjem nivou nuditi jedna drugoj stipendije za osnovne i specijalističke studije za državljane Ukrajine i Crne Gore. Strane će godišnje prijedloge ponuditi diplomatskim putem imajući u vidu broj stipendija sa pobrojanim specijalizacijama.

Član 12

Strana koja šalje će prije 1. aprila, strani domaćinu dostaviti:

- a) prijedlog potrebnog broja stipendija za osnovne i specijalističke studije sa pobrojanim specijalizacijama, i
- b) prijedlog potrebnog broja stipendija za stručno usavršavanje.

Strana domaćin će informisati stranu koja šalje o mogućnostima ispunjavanja prijedloga u okviru sljedećeg perioda:

- a) po pitanju stipendija za osnovne i specijalističke studije – prije 1. maja,
- b) po pitanju stipendija za stručno usavršavanje – prije 1. avgusta.

Strana domaćin obezbjeđuje nosiocu stipendije sljedeće: besplatne studije, mjesečnu nadoknadu za boravak u studentskom hostelu u skladu sa važećim zakonima Strana.

Ukoliko je potrebno, nosioci stipendije mogu pohađati pripremne kurseve poznavanja jezika.

Član 13

Strane će podsticati učenje crnogorskog jezika i književnosti u Ukrajini i učenje ukrajinskog jezika i književnosti u Crnoj Gori. U tu svrhu Strane će razmjenjivati nastavnike, stručnjake u oblasti jezika i literature, materijale i informacije i ukoliko bude potrebno organizovati studijske posjete i seminare.

Član 14

1. U skladu sa odredbama Konvencije o prepoznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u evropskom regionu od 11. aprila 1997. godine iz Lisabona, Strane su usaglasile međusobno priznavanje diploma, istraživačkih diploma i akademskih zvanja.

2. Strane su se dogovorile da preduzmu neophodne mjere da pripreme za potpisivanje Sporazum o međusobnom priznavanju diploma, istraživačkih diploma i akademskih zvanja između Kabineta Ministara Ukrajine i Vlade Crne Gore.

Član 15

Neslaganja između Strana u vezi sa prevodom i sprovođenjem odredaba ovog Sporazuma će biti riješene putem pregovora i konsultacija diplomatskim putem.

Član 16

Ovaj Sporazum će stupiti na snagu na dan prijema posljednjeg pisanog obavještenja, poslatog diplomatskim putem, kojim se Strane uzajamno obavještavaju o ispunjenju uslova predviđenih njihovim unutrašnjim zakonskim procedurama neophodnih za njegovo stupanje na snagu.

Sporazum se zaključuje na period od pet godina.

Sporazum se po isteku tog perioda automatski produžava svakih pet godina, ukoliko jedna od strana ne obavijesti pismenim putem drugu stranu o njegovom otkazivanju, najkasnije šest mjeseci prije isteka roka važenja Sporazuma.

Potpisano u Podgorica, datuma 9. Decembar 2011 u dva primjerka, svaki na, ukrajinskom, crnogorskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako autentični. U slučaju spora oko tumačenja odredaba ovog Sporazuma mjerodavnim će se smatrati tekst na engleskom jeziku.

U IME KABINETA
MINISTARA UKRAJINE

U IME VLADE CRNE GORE

AGREEMENT

BETWEEN THE CABINET OF MINISTERS OF UKRAINE AND THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO IN THE FIELD OF EDUCATION AND SCIENCE

The Cabinet of Ministers of Ukraine and the Government of Montenegro, hereinafter referred to as "the Parties",

- conscious of mutual interest in equitable cooperation;
- with regard to importance and necessity of further strengthening of cooperation in the field of education;
- willing to develop mutually beneficial cooperation in accordance with existing political, governmental and social relations in Europe.

Have agreed as follows:

Article 1

The Parties in accordance with regulations of international law and the current legislation of the states shall encourage and develop the cooperation in the field of education and science on the basis of equality and mutual respect.

Article 2

The Parties shall inform each other regarding legislation in the field of preschool, primary, secondary education, adult education and higher education and also (as well as) in scientific sphere.

Article 3

The Parties in accordance with the current legislation of the states shall encourage cooperation in the field of education and science within the framework of activity of international organisations such as UNESCO, Council of Europe and others.

Article 4

The Parties shall encourage establishment and development of direct cooperation between higher education institutions of both countries which, proceeding from mutual interest, may conclude separate agreements on cooperation according to the provisions of the Agreement.

Article 5

The Parties shall focus on the following trends of cooperation:

- exchange of experience in the most important trends of development, management and planning in the field of education including higher education;
- training of experts on the basis of equivalent student exchange, trainees exchange in priority specialities for each of the Parties;
- realisation of joint scientific research in the field of humanitarian, social, technical and pedagogic studies of mutual interest;
- enlargement of activity in participation of scientists of Ukraine and Montenegro in the scientific seminars, conferences, symposia;
- promote teacher staff exchange on the basis of direct agreements between education institutions;
- promote information exchange in all aspects of education activities and corresponding publications related to education.

Article 6

In respect of development of modern, democratic and sustainable educational system, as well as support of economic growth and integration to European and world areas, the Parties shall exchange information on preschool, primary and secondary education in the following issues:

- reform of education;
- reform of curricula ;
- production of textbooks and teaching guides;
- assessment of educational processes, learning outcomes as well as further education and professional training of teaching staff;
- development of information system in the field of education.

Article 7

The Parties shall encourage establishment of direct contacts between secondary schools in Ukraine and Montenegro.

Article 8

The Parties shall establish cooperation in the field of inclusion education for children with special educational needs by means of information and experience exchange and, if required, exchange of experts to improve the national curricula and realisation of joint projects and special training for teaching staff.

Article 9

In order to improve vocational training of adults and encourage the cooperation in this field, the Parties shall support exchange of information and experts.

Article 10

The Parties shall encourage professional training of young scientists within 1-2 month term at higher education institution of other State-Party on the basis of equivalent exchange.

Article 11

The Parties shall annually offer each other scholarships for bachelor and/or master studies for citizens of Ukraine and Montenegro. The Parties shall annually offer proposals by diplomatic channels regarding a necessary number of scholarships with specialisations listed.

Article 12

The sending Party shall direct to the host Party before April, 1:

- a) proposals regarding a necessary number of scholarships for bachelor and/or master studies with specialisations listed;
- b) proposals regarding a necessary number of scholarships for professional training.

The host Party shall inform the sending Party on the possibility to meet its proposals within the following period:

- a) regarding scholarships for bachelor and/or master studies - before May 1;
- b) regarding scholarships for professional training – before August 1.

The host Party grants a scholarship holder with the following: a free study course, monthly allowance for stay in a student hostel in accordance with the current legislation of the State Parties. If needed the scholarship holders may be accepted to the language preparatory course.

Article 13

The Parties shall encourage learning of the Montenegrin language and literature in Ukraine and learning of the Ukrainian language and literature in Montenegro. Toward this purpose the Parties shall exchange teachers, language and literature experts; exchange material and information and, if needed, organize study courses and seminars.

Article 14

1. According to the provisions of the Convention on Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region, April, 11, 1997, Lisbon, the Parties agreed on mutual recognition of diplomas, research degrees and academic titles.
2. The Parties agreed to take the necessary measures to draw up for signing the Agreement between the Government of Ukraine and the Government of Montenegro on mutual recognition of diplomas, research degrees and academic titles.

Article 15

The matters of dispute relating to the interpretation and implementation of the provisions of the Agreement shall be settled through negotiations and consultations between the Parties by diplomatic channels.

Article 16

This Agreement shall enter into force on the day of mutual notification by diplomatic channels on completion of the procedures determined by the current legislation of the State-Parties which are obligatory for the Agreement to enter into force. The Agreement shall be in operation for five year term.

The Agreement shall be in operation automatically for the next five year term unless any of the Parties notifies in written form another Party on its request to cease the Agreement no later than six months before termination of the Agreement.

Signed in Podgorica on 9th of December 2011 in two copies, each in the Ukrainian, the Montenegrin and the English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence in interpretation, the English text shall prevail.

**ON BEHALF OF THE CABINET
OF MINISTERS OF UKRAINE**

A large, stylized handwritten signature in black ink, likely belonging to a Ukrainian official.

**ON BEHALF OF THE
GOVERNMENT OF
MONTENEGRO**

A handwritten signature in black ink, likely belonging to a Montenegrin official.

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

30 .12.2011 р.

В.О. Пахіль

Т.в.о. Директора

Договірно-правового департаменту

МЗС України

№ 72/18 /-612/1-3446 від 3012.2011 р.

Я, Коновалов В.В., начальник відділу спеціальних міжнародно-правових проблем Договірно-правового департаменту МЗС України, засвідчую дійсність копії Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чорногорії про співробітництво в галузі освіти і науки, вчиненої 9 грудня 2011 року м. Подгориця.

Документ складається з // арк.

Підпис: _____

